

UNIwersytet
Przyrodniczy
we Wrocławiu

XX Ogólnopolska Konferencja z cyklu
NOWE TENDENCJE W TEORII I PRAKTYCE URZĄDZANIA OBSZARÓW WIEJSKICH
na temat:

„ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH - STAN OBECNY I PERSPEKTYWY”

Dr inż. Małgorzata Akińcza, Dr inż. Barbara Mastalska-Cetera

**OCENA ZMIAN PRZESTRZENI WIEJSKIEJ W OBRĘBACH
WYMAGAJĄCYCH PRAC URZĄDZENIOWO-ROLNYCH**

Puławy - Lublin, 20-11 czerwca 2016 r.

WSTĘP – OBSZARY PROBLEMOWE (DEPRESYJNE) ROLNICTWA

**Obszary problemowe rolnictwa to nie tylko te,
o najniższym poziomie jego rozwoju,
ale również tereny niewykorzystanego potencjału produkcyjnego,
przyrodniczego i społeczno-ekonomicznego
oraz obszary konfliktów
pomiędzy rolnictwem
a innymi funkcjami gospodarczymi**

**Czy obszar z potrzebami urządzeniowo-rolnymi
stanowi obszar problemowy?**

CEL PRACY

**wydzielenie obszarów problemowych,
zaniedbanych pod względem urządzeniowo-rolnym,
czyli o największych potrzebach z tego zakresu**

**Dla 41 obrębów w gminie Trzebnica
analizowano zapotrzebowanie na:**

- **melioracje**
- **scalenie gruntów**
- **modernizację i budowę dróg transportu rolnego**
- **rekultywację oraz zagospodarowanie gruntów odłogowanych**

1988

1995

2008

ZAŁOŻENIA

**Potrzeby urządzeniowo-rolne we wsi = wykonanie
co najmniej 3 zabiegów urządzeniowo – rolnych**

Modernizacja i budowa dróg transportu rolnego -
udział dróg do modernizacji przekracza **20%** ogólnej ich długości

Zagospodarowanie gruntów odłogowanych - grunty odłogowane stanowią
10% i więcej powierzchni użytków rolnych

**OBREB DEPRESYJNY = zapotrzebowanie na prace urządzeniowo-rolne
+ dominacja gospodarstw dużych**

Gospodarstwo duże = powierzchnia ogólna wynosi **10 i więcej ha**

Wieś o dominującym udziale gospodarstw dużych = wieś,
w której gospodarstwa duże zajmują **50% i więcej powierzchni wszystkich
gospodarstw indywidualnych**

CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Trzebnica – gmina miejsko-wiejska w województwie dolnośląskim, w powiecie trzebnickim

Miasto Trzebnica - położone w południowej części gminy, 24km od Wrocławia, przy skrzyżowaniu dwóch szlaków komunikacyjnych: droga krajowa nr 5 Wrocław - Poznań (w kierunku północ-południe), droga krajowa nr 15 (w kierunku Bydgoszczy)

41 wiejskich obrębów ewidencyjnych + 6 miejscowości

Gmina położona na terenie 2 mezoregionów geograficznych:

- północna część gminy (około 60% powierzchni) - Kotlina Żmigrodzka
- południowa część gminy (około 40% powierzchni) - Wzgórza Trzebnickie

Region II – rolniczo-rekreacyjny

(Strategia rozwoju obszarów wiejskich województwa dolnośląskiego, 2000)

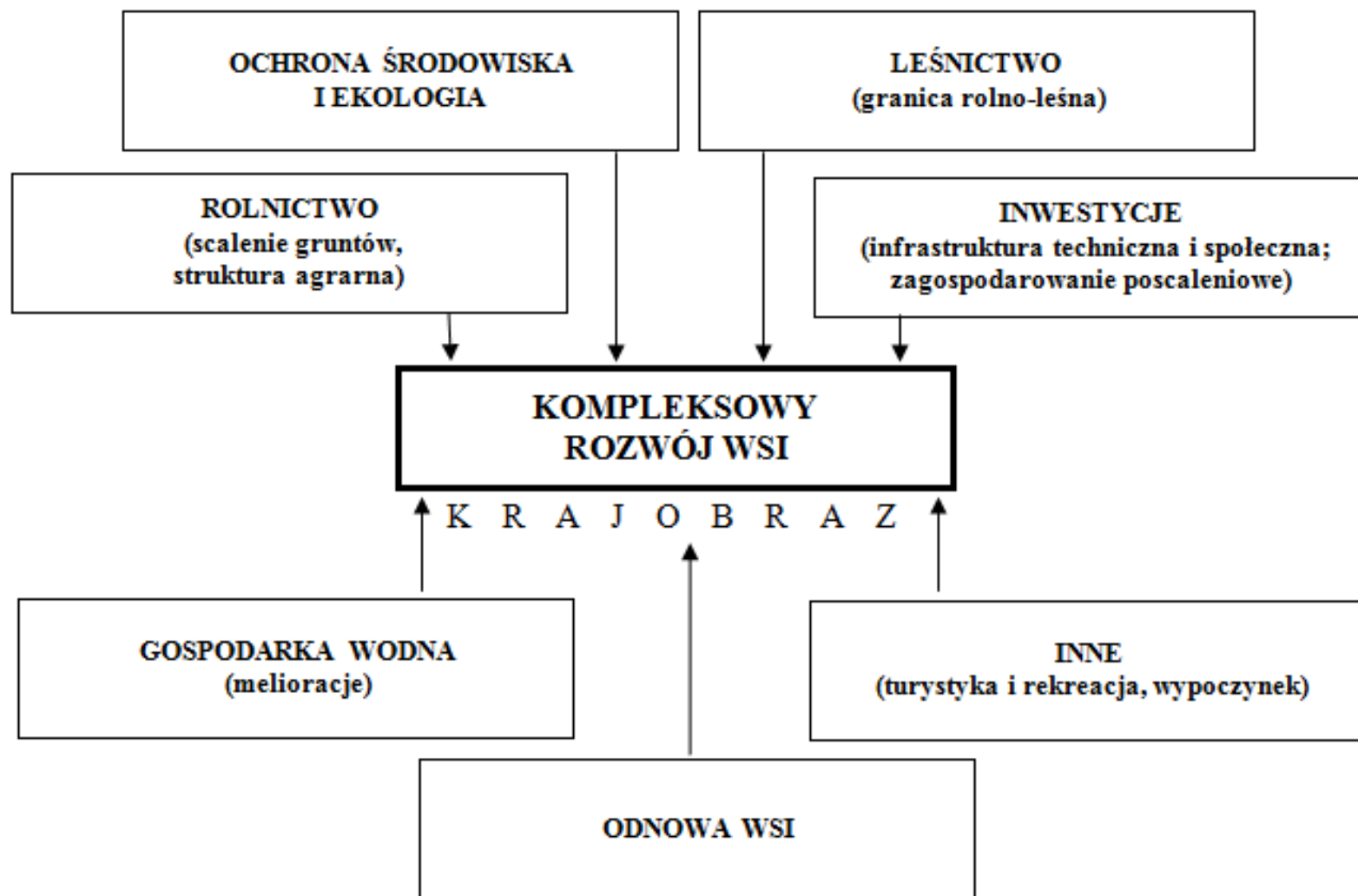

ZAPOTRZEBOWANIE NA PRACE URZĄDZENIOWO-ROLNE

- ✓ **Definicje**
- ✓ **Klasyfikacja**
- ✓ **Mierniki**
- ✓ **Przepisy prawa**
- ✓ **Plan (program urządzeniowo-rolny)
a ustalenia planu miejscowego**
- ✓ **Potrzeby, dojrzałość obszaru, świadomość właścicieli**
- ✓ **Procedury i finansowanie (źródła i kolejność)**
- ✓ **Efekty**
- ✓ **Zabiegi urządzeniowo-rolne a środowisko (krajobraz)**
- ✓ **.....**

WYNIKI BADAŃ

ZABIEG URZĄDZENIOWO-ROLNY	1988	1995 /4- brak danych/	2008
Melioracje	10	18	34 (P)/41(S)
Scalenie gruntów	0	35	12 (I, L)
Drogi transportu rolnego	41	2	37 (>20%)
Rekultywacja, zagospodarowanie gruntów odłogowanych	9	7	19 (>10%)
Gospodarstwa duże (>10ha)	12	15	14
Potrzeba 3 zabiegów urządzeniowo-rolnych	6	7	23
Ilość obrębów depresyjnych	4	5	12

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

- 1.** Ustalanie potrzeb urządzeniowo-rolnych obszaru jest procesem skomplikowanym, złożonym i pracochłonnym dotyczącym wszystkich uwarunkowań mających wpływ na jego rozwój.
- 2.** W analizowanych latach wzrastała ilość obrębów wiejskich gminy Trzebnica z potrzebami zabiegów urządzeniowo-rolnych. Może to być wynikiem wzrostu potrzeb człowieka i świadomości społeczności lokalnych obszarów wiejskich, co do możliwości wpływania na stan przestrzeni i jest to zjawisko pozytywne. Natomiast z drugiej strony, aktualny stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej odzwierciedla racjonalną bądź nieracjonalną gospodarke ziemią.
- 3.** Potrzeby melioracyjne na obszarze gminy Trzebnica są coraz większe. Konieczność wykonania prac z zakresu melioracji szczegółowych postulowana jest kolejno w 10, 18 i 41 obrębach. Dodatkowo, w 2008 roku, zarejestrowano potrzeby z zakresu melioracji podstawowych w 34 wsiach.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

4. Zastanawiającym jest fakt, że roku 1988 nie postulowano scaleń gruntów a po zmianach ustrojowych konieczność scalenia gruntów wykazano aż w 35 obrębach gminy. Prawdopodobnie miało to związek z koniecznością zagospodarowania gruntów popegeerowskich i Państwowego Funduszu Ziemi.

W 2008 scalenia wymagały grunty w 12 wsiach w związku z koniecznością poprawy struktury indywidualnych gospodarstw rolnych, realizacją przedsięwzięć drogowych i zalesianiem terenu.

5. Zapotrzebowanie, na co najmniej trzy zabiegi urządzeniowo-rolne we wsiach gminy Trzebnica, wzrastało w kolejnych latach, od 6 (1988) i 7 (1995) do 23 (2008).

6. Wsie, Koniowo i Kuźniczysko, są obrębami depresyjnymi w każdym roku analizy potrzeb urządzeniowo-rolnych.

Dziękuję za uwagę